

(oče), dragi družje (mož) moj! in več takih milih glasov se sliši za tiste, kateri so šli pred nami z znamenjem vére in počivajo v spanji mira. —

V prvih časih so zakopavali mrtve tudi v cerkvah, kakor napisi, v kamne rezani, kažejo; tako je ravno v naši cerkvi v Pični več takih napisov; posebno pa napisov od škofov, kér je bila naša cerkev nekdanja stolna. Bilo je vsih škofov skupej v Pični 61; prvi zmed njih je bil sv. Nicefor, mučenec v létu 524; in zadnji je bil G. Aldrago Anton od Piccardi, v létu 1767. Potem pa smo po njegovi smerti, in ravno od léta 1790 pod Teržaško-Kopersko škofijo, ktere vladar so zdej prečastiti gosp. Jernej Legat, katerih naj Bog živi za prid in korist njih čéde mnogo lét! —

(Dalje sledi.)

Dopis iz Semiča.

28. maliga serpana.

Pri nas se je veliko noviga, pa malo dobriga in veseliga zgodilo. Veliko dobriga vina smo se nadjali, pa kaj pomaga — človek obrača, Bog pa oberne. 12. dan tega mesca pride huda ura čez naše gorice, de je toča od Gorene do Podturna vse pobila, tako de bo komej deseti del vina ostal. Bogú pa nej bo zahvaljeno, de nobeni drugi létini ni toča nič škodovala, tudi sadju ne. Enteden po tem je Cerovec in Kervavéji Verh tudi práv hudo otépla, in čez 5 dni pa spet Gradnek, Praprovče, Sodji Verh, Zabrezje, Hrib, Cerovec in Kervavéji Verh tako pobila, de je malo zeleniga ostalo po goricah in po polji. Župan Fuks ima že tri léta svoje nograđe zavarovane pri Teržaški družbi; léta se mu bo vse povernilo, kar je poprejšnje léta plačal — drugi se pa zdej kesajo, de niso svojih vinogradov zavarovali — pa je prepóžno.

Pa še eno bolj žalastno novico Vam povém, saj toča ni nič noviga. 17. dan tega mesca se je začel pri nas pšenični popis. Gosp. Martin Kuralt gré z župani in z gosp. Grahkam nar pervo na Mladico; pa komej tje pride, že začne pri sv. Mihelu plat zvoná biti, in tudi pri sv. Roku in sv. Jožefu. Ljudje začno skup dreti in upiti. Eni so upili oginj! drugi pa „tolovaji so!“ Nekteri pa so že vedili, kaj de je, in so na Mladico tékli, kjer je gospod Kuralt bil. Možje in žene, vse je bilo skupej; le sreča, de še bója ni bilo. Gosp. Kuralt so mirno popraševali, koliko ima kdo snopja; kmetje pa niso hotli nič povedati, samo to so vpili, de nič ne dajo in so sramotili in zmirjali gosp. Kuralta takó, kakor de bi bil nar večí hudodelnik. Potem se iz Mladice vse v Sadino padá, možje, žene in otroci spremljajo gosp. Kuralta in že spet zvonijo pri sv. Jožefu; tam se pri županu vstavijo, kjer je kosilo napravljeno bilo, pa mu ga ne dajo v hišo, ampak je mogel v svoj hram (kelder) iti, kjer so ga pustili, — in takó so popis v teh vaséh dokončali. V družih vaséh so pa bolj pametni bili, de saj zvonili niso pa tudi ne zmirjali — popisati pa tudi niso dali. Sicer pa moram povedati, de nobeden pameten pri ti grózi zraven ni bil! V naši fari noče nihče desetíne dati, in če bi tudi kdo hotel, ga pa drugi strahujejo, de ga bojo stépli. *) —

Boljši novo vino je pri nas po 1 gold. 50 krajc., boljši staro po 3 gold. in 20 krajc., srednje pa po 2 gold. in 40 krajc. Pšenica je pri nas po 2 gold. Na Metljiškem somnji se je dobila po 5 dvajsetic, zdej se je pa spet precej podražila. — Matija Smrekar iz Stare Gore je iz Laškiga domú pisal in županu F. 60 gold. dobriga denarja poslal, de naj mu jih shrani ali pa na obrest da. Iz tega vidimo, de našim fantam na Laškim denarja ne manjka in de je res, kar so že davnej „Novice“ starišem oznanile, de naj nikar ne pošiljajo denarja na Laško. — e —

Kakó se Madžari v sedanjim boji s Serbljani obnašajo.

V nemških novicah, ktere so začéli v Belim gradu z nadpisam „Serbljan“ na svitlo dajati, se bere v sostavku: „Grauelthatender Madyaren. Officieller Bericht an das Haupt-Comité in Karlovic“ to le:

Péti dan mesca maliga serpana smo bili po bitvi pri Feldvaru, v kateri smo se tudi mi zdolej podpisani bojevali, od našiga stotnika, gospoda Bogdana Bosniča v Feldvar poslani, tam pokoj in red storit.

Ko v Feldvar pridemo, gremo narpred v madžarsko cerkev, opravimo tam svojo molitev in se podamo potem v svojo cerkev. Pa kaj vidimo tukaj! povsod nečloveško hudobijo, sirovo razdjanje, — Vrata so bile z železnimi drogmi in pušicami s šteklov veržene; pred vratmi je bil ogenj narejen, kjer je nekersanski sovražnik cerkovne stóle in drugo lesnino sožgal, — cerkovni stoli in tudi škofovi sedež so bili razbiti — na sredi cerkve je ležal stekleni svečnik razdrobljen, — podoba matere božje je bila sicer na svojim mestu, pa vsa prestreljena in oči so bile z bajoneti prebodene; ravno tako je bilo s podobami družih svetnikov; veliko jih je ležalo na tleh z nogami pohojenih! — Vse lampice so bile razbite in po tleh razmetane; še celó lampici, kí je visoko nad oltarjem Kristusoviga križanja viséla, niso prizanesli; tudi ta je razbita na tleh ležala. Cerkovne bukve so bile po zemlji raztrošene, večidel vsi listi so bili iz njih iztergani in sožgani. Néki desetnik (korporal) iz Čuruza je njih ostanjke pobral in vsak list verno poljubivši in solze kersanske britko prelivajoč na eno mesto znosil. — Stopili smo pred véliki oltar, — oh! tukaj se tudi mi drugi nismo mogli solz zderžati; vse, vse znamenja naše kersanske vere, še celo presveto rešnje telo je bilo razbito, z nogami potaptano, oskrunjeno! Veliko zagrinjalo in oltarjevi pert sta bila raztergana in v več mestih pregžana — skrinja mirú in sprave (tabernakel) odperla in sveto olje in sveti zakramenti raztreseni in potaptani! — Okamnjeni smo stali tukaj nad tako neizrečeno hudobijo, pa tudi razserdjeni, kér smo pravoverni kristjani, in nikoli bi ne bili mogli verjéti, de se kadej kaj taciga na svetu priméríti, nar menj pa, de se cesarstvu, za katero se je toliko stoletij naša kri prelivala, nam taka zgoditi more. Ustnice se nam trésejo, pa vender moramo nar večí gnjusobnost povédati. Na oltarji smo našli, razun de so tudi tukej zakurili, človeško blato! Poslušajte! Oh poslušajte! Z eno besedo, kamor so se naše oči ozerle, povsod je bilo vse razdžano in oskrunjeno!

Damo to častitimu odboru pohlevno na znanje in prosimo v ponižnosti: to svetu oznaniti, de vsak pravoverni kristjan, in sploh vsak, kdor keršanstvo spoznava, vidi, de naš sovražnik ni samo namenil, našo narodnost, ampak tudi našo kersansko (iztočno ali staroversko) véro zatreti.

kor jih imajo kmetje, in vsim mora enaka pravica biti. Puntarija ne bo nobenimu pomagala. Z lepo morata grajšak in kmet ravnati. Vredništvo.

*) Žal nam je, de moramo še zmirej take nespodobne reči slišati. Če že kmetje nočejo desetíne po starih postavah odrajtovati, ktere so po Cesarskim povelji za létašnje léto še veljavne, in če se vsi le na to zanašajo, kar bo na Dunaji sklenjeno, vunder nimajo pravice, se tako gerdo obnašati, svojim sosedam prostovoljno odrajtovanje braniti, in misliti, de desetina, tlaka in druge pravične dolžnosti bojo jenjale tebi nič meni nič. Pošteni kmetje tudi tega ne mislijo, kér véjo, de to ne more biti. Res je, de revni kmetje posebno na Dolenskim bojo težko kaj plačali, in mi vsi želimo, de se bo kmetu njegov stan polajšal in de se bo vse natanjko pregledalo: ali je pravično, kar plačujejo ali ne — tode tudi grajšaki imajo pravice, ka-

Prišli smo vse to povedatin s svojimi podpisi poterdit.

V Karlovcu 14. maliga serpana 1848.

Gjorgje Ranković, desetnik iz Batajnice, 11. Komp. — Pavle Konjević, vojak iz Sasa, 12. komp. — Jovan Milin, vojak 10. komp. — Naprošeni podpisavec imen: Nikola Skenžić s./r. — Priče: Peter Jovanović s./r. — Aleksander Kostić s./r. — Mihailo Krešić s./r. — Arsenije Kolarski s./r. — Dr. Radojčić s./r.

De je prepis prvemu spisu ves enak, poterdi glavni odbor serbskiga naroda s podpisam in pečatom.

V Karlovcu 15. maliga serpana; vodja pisarnice in tajnik naroda Jovan Stanković s./r.

Černe bukve.

Široko se odprte černe bukve, de se z debelimi čerkami hudobija brezvestne babe zapiše. Blizo ceste na dvorišu svoje hiše napravi neka konjederka ogenj — pod milim Bogam zató, kér meni, de bi drugači tako grozovitno delo nič ne veljalo — in péče na enim kraji nekoliko oderto, še živo mačko na goreči žerjavci, v posodo pa lovi tisto tolšo in kri, ki mački iz rane teče. Lahko si mislite, neizrečeno trpljenje uboge mačke. In zakaj? Zató de bo neusmiljenka to mast, ktera ponjeni misli iz živo pečene mačke izteči mora, neumnim ljudém v zdravilo prodajala. — Ali ni to neumnost in terdoserčnost, za ktero so černe bukve še vse premalo!! —

—t—

Novičar.

Iz Laškiga ni ta teden nič posebniga noviga, kakor de je Albini, vodja sovražnih bark, ki še zmirej poleg Tersta in Benetk po jadranskim morji švigajo, od svojiga kralja povelje dobil, imenovano morje z barkami zapustiti in se z njimi domú podati. — Sicer pa grejo še zmirej naše armade na Laško, in kakor se sliši, bo še 30 novih bataljonov notri šlo, zató de se Laham naša moč očitno pokaže, de se bojo pohlevno pogodbam udali, po katerih hočejo naš Cesar z njimi vojsko dokončati in terden mir skleniti. — V Milani je naša armada 60 tavžent centov smodnika (pulfra) našla, kteriga je pobegnjeni sovražnik tamkej popustil. — Madžari še niso vojske zoper Hervate začeli. — Pretečeni tedin je bilo na Dunaji zopet silno nepokojno: delavci in delovke so se spuntali, zató kér je minister za potrebno spoznal, dnino za ženske od 20 krajcarjev na 15 ponižati, za otroke pod 15. léti pa na 10 kraje. Punt je bil tako hud, de se je mogla narodna straža zoper delavce vzdigniti. 6 delavev je koj mervih na mestu ostalo, 64 pa je bilo ranjenih. Zdej je zopet mirno. — Deržavni zbor še ni dokončal kmetijskih reči zavoljo desetine, tlake i. t. d. Vsi poslanci so v tem edinih misli, de imajo vse te reči jenjati, — kakó pa se ima odškodovanje zgoditi, v tem se še niso mogli zediniti. Veliko jih je, ki terdijo in si dokazati prizadevajo, de naj se s cesarskimi (deržavnimi) denarji gruntne in desetinske gosposke odškodovajo; poslanci kmečkiga stanú pa še besedice zinili niso, akoravno so kmetje kmete ravno zavoljo te reči izvolili in na Dunaj poslali. — Pred nekimi dnevi je prišel iz Dunaja ukaz, de imajo po celim našim cesarstvu šole za ranocelnike (Chirurgen) jenjati, torej tudi v Ljubljani, kér prihodnjič ne bo več ranocelnikov (padarjev), ampak bojo le dohtarji zdravništva in ranocelnštva. — Minister poduka je zapovedal, de se imajo nove bukve za male šole napraviti, v katerih se imajo kmetijske in rokodelske reči razlagati. Pametno povelje. — Novi zapovednik narodne straže v Ljubljani je od Cesarja poterjen, namreč gosp. Janez Baumgartner, spoštovani kupec v Ljubljani. Živi! —

Zlata resnica.

Naš mnogo spoštovani poslanec Dr. Kavčič je v 29. seji Dunajskiga zbora, ko je od poravnjanja kmetijskih reči govoril, na koncu svojiga govora tudi naslednje besede izustil, ktere kažejo, kako dobro de gosp. dohtar poznajo žive potrebe sedanjih časov, od katerih pa se deželni zboru Koroškemu in Štajarskemu še clo ne sanja. Slavne besede gosp. dohtarja so bile:

„Sollen die Völker sich nicht unterdrücken, so müssen die Provinzen fallen und sich als Nationalitäten gestalten“, — to je: „De se ljudstva med sabo ne bojo zatirale, morajo dozdanje méje deželá jenjati, in nov red po razločku narodnosti se začeti.“

Zlata resnica, ktera je bila tudi v zboru z veliko slavo sprejeta. Slava možu, ki jo je izustil!

Razglas.

Na mnogo vprašanje, kam de se imajo darovi za verle Hervate pošiljati, damo vsim rodoljubam na znanje, de jih prejema slovensko društvo v svoji pisarnici v Ljubljani v Salendrovih ulicah Nr. 195, v 2. nadstropji; sicer pa tudi naslednji gospodje, ki so ob enim naprošeni, podane darove rado voljno prejemati in jih berž ko berž slovenskemu društvu v Ljubljano poslati. Naprošeni gospodje so:

Gospodje kupci Bučar, Souvan in Pleiweis v Ljubljani; — gosp. Janez Sever, župan v Vižmarjih; — gosp. fajmošter Potočnik v Št. Vidu; — gosp. Jožef Jarc, župan med Vodama; — gosp. Pleiweis, kupec v Krajnji; gosp. fajmošter Arko v Vodicah; — gosp. Toman, vlastnik fužin v Kamni Gorici; — gosp. Jakob Pehare v Teržicu; — gosp. Dr. Potočnik v Kamniku; — gosp. Omahen komisijski sodnik v Loki; — gosp. Edvard Urbančič, grajšak Pred Dvorom; — gosp. Prešerin, posestnik v Bledu; — gosp. kaplan Varl v Krajnski Gôri; — gosp. Rudež, grajšak v Ribnici; — gosp. Kozler, grajšak v Ortneku; — gosp. And. Pintar, uradnik v Šmartnim pri Liti; — gosp. Franc Legat, zdravnik v Višnji Gôri; — gosp. Gressel, grajšak v Trebnjim; — gosp. komisijski sodnik Rab v Mokronogu; — gosp. Franc Polak v Novim Mestu; — gosp. komisár Pole v Poljanah; — gosp. grof Gustav Aversperg, grajšak v Mokricah; — gosp. Jožef Klemenčič posestnik na Verhniki; — gosp. Aleks. Wilher poštar v Planini; — gosp. Frid. Wilher, grajšak v Senožečah; — gosp. Forstner, grajšinski oskerbnik v Šneperku; — gosp. komisijski sodnik Arko v Ipavi. — V Terstu pa gosp. Janez Cerer, kontrolor velke colnje.

Slovensko društvo v Ljubljani 20. veliciga serpana 1848.

Zastavica.

Komú ni treba na krajeer gledati?

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	26. veliciga serpana.		21. veliciga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	11	2	8
1 » » banaške	2	20	2	24
1 » Turšice	—	—	1	26
1 » Soršice	—	—	1	40
1 » Reži	1	28	1	30
1 » Ječmena	1	15	1	20
1 » Prosa	1	30	1	20
1 » Ajde	—	—	1	28
1 » Ovsa	—	47	—	47

Vrednik Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik Jožef Blažnik v Ljubljani.